

THE EUROPEAN DISCOVERY OF CHINA POMPEU FABRA UNIVERSITY BARCELONA

LA XINA DE MARCO POLO ELS VIATGES D'IBN BATTUTA

Els musulmans es van relacionar amb la Xina en tres etapes diferents i per tres motius diferents.

A la primera, durant les dinasties Tang i Song, se sentien atrets pel comerç. Principalment, es van establir als ports actius de la regió del sud-est i a les ciutats que estaven al llarg de la Ruta de la Seda. Aquesta és la Xina descrita per Sulayman.

A la segona, van arribar a la Xina com aliats polítics de la dinastia Yuan. Es van instal·lar sobretot en els nous territoris conquerits, com Yunnan, a la capital, Beijing, i també es van escampar per tot arreu com a cobradors d'impostos i supervisors locals. Aquesta és la Xina descrita per Ibn Battuta.

A la tercera, es van incorporar a la Xina gràcies a la conquesta dels Qing o a la dinastia Manchu, i es van establir al nou nord-oest, Xinjiang, on vivia una població ètnica diferenciada, la dels uigurs. Aquesta és la Xina que trobem quan parlem de la dinastia Qing, als segles XVII i XVIII.

El viatger medieval més important, pel que fa a la longitud d'itineraris recorreguts, és sens dubte el musulmà marroquí Ibn Battuta. Nascut a Tànger el 1304, va rebre una acurada educació en la llei musulmana, que li va assegurar un contacte fàcil amb les elits cultes de l'extens món islàmic. Va deixar Tànger als 21 anys per fer el Hajj, el pelegrinatge **que s'ha** de fer almenys un cop a la Meca, i el va fer moltes vegades. **S'hi** va veure obligat per la necessitat de visitar els grans centres sufis i les tombes dels seus famosos místics i sants. Li agradava viatjar tant com aprendre sobre les religions.

Els seus viatges, que durarien trenta anys i que el mantindrien en ruta durant més de 75.000 milles, van cobrir el Dar al-Islam, és a dir, les terres on la llei islàmica era el fonament de l'ordre social, així com els països amb minories significatives de musulmans.

Va arribar a les costes occidentals d'Àfrica, Egipte, Àsia Menor, Orient Mitjà, Àsia Central, l'Índia, la Xina, Àfrica Central i Grenade. El lapse dels seus viatges cobreix quaranta països

moderns i dóna testimoni de l'extraordinària mobilitat i cosmopolitisme al Dar al-Islam a finals de l'edat mitjana. Sempre viatjava per un món musulmà familiar, en contacte amb persones que no només compartien les seves creences religioses, sinó també els valors morals, els ideals socials i els costums quotidians.

De vegades s'unia a les llargues caravanes de pelegrins que es dirigien a la Meca, que podien agrupar desenes de milers de persones. La majoria del temps, però, anava sol, amb el seu creixent seguici de camells, esclaus i dones. Es va casar moltes vegades, en qualsevol moment, en qualsevol etapa, amb moltes dones alhora, i es va divorciar tantes vegades com es va casar, deixant rere seu una impressionant estela d'esposes i de nens abandonats.

Va trobar el suport dels erudits musulmans, que van escoltar amb sorpresa les històries dels seus viatges. El títol d'al-Hajj, adquirit amb el pelegrinatge a la Meca, li va fer guanyar l'accés a la xarxa influent de jutges, professors i acadèmics jurídics cap a la qual es va dirigir sempre per viatjar. Tenia un do per a l'autopromoció.

Va anar als grans centres intel·lectuals de l'Islam –Damasc, el Caire i Nova Delhi–, els grans centres urbans que havien evitat les massacres dels mongols i que havien estat activats per les migracions massives que havien fugit de la marea mongola. Malgrat les seves repetides al·lusions a la seva excel·lent formació jurídica, no podia competir amb els erudits legals de les grans ciutats islàmiques: només va trobar un lloc estable a Delhi, en els límits de l'Islam.